Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PAOLA MENGOZZIJA,
predstavljeni 17. julija 2014[1]

Zadeva C-416/13

Mario Vital Pérez
proti
Ayuntamiento de Oviedo
(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,

ki ga je vložilo Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo (Španija))

„Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu — Prepoved diskriminacije zaradi starosti — Direktiva 2000/78 — Starostna meja 30 let za sodelovanje pri izbirnem postopku za zaposlitev v lokalni policijski enoti — Utemeljitve“

I – **Uvod**

1. Cilj Direktive 2000/78[2] (v nadaljevanju: navedena direktiva) je zagotoviti splošni okvir za boj proti diskriminaciji pri zaposlovanju in delu, ki temelji na katerem od razlogov, naštetih v njenem členu 1. Namen te zakonodaje je uresničevanje načela enakega obravnavanja v državah članicah.

2. Starost je bila v skladu z določbami člena 13 ES uvrščena med diskriminatorne razloge iz člena 1 navedene direktive[3] in je dejansko tisti razlog, o katerem je Sodišče v okviru spora v zvezi z izvajanjem navedene direktive največkrat odločalo. Po določitvi splošnega načela prava Skupnosti v sodbi Mangold[4] je bila prepoved diskriminacije zaradi starosti določena v členu 21(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki je torej referenčno merilo, na podlagi katerega je treba razlagati določbe navedene direktive.

3. Čeprav ta določa prepoved vsakršne diskriminacije pri zaposlovanju, ki neposredno ali posredno temelji na starosti, določa nekatere izjeme pri njenem izvajanju, med katerimi so nekatere skupne z drugimi diskriminatornimi razlogi iz člena 1. Zlasti za člen 4(1) – na katerega se navezuje prvi del vprašanja za predhodno odločanje, ki je predmet obravnavanega postopka – velja, da lahko države članice na njegovi podlagi določijo, da – ob izpolnjevanju nekaterih pogojev – različno obravnavanje, ki temelji na značilnosti v zvezi s katerim od razlogov iz navedene direktive, ne pomeni diskriminacije, če zaradi narave poklicne dejavnosti ali zaradi okoliščin, v katerih se izvaja, takšna značilnost pomeni bistveno in odločilno zahtevo za opravljanje navedene dejavnosti. Druge izjeme pa temeljijo na starosti

1 — Jezik izvirnika: italijanščina.

2 — Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4 str. 79).

3 — Varstvo pred diskriminacijo zaradi starosti izhaja iz ameriškega akta Employment Age Discrimination Act iz leta 1965 in je bilo prvotno namenjeno varstvu starejših delavcev (nad 40 let). Starost ni navedena med razlogi, naštetimi v členu 14 Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (EKČP), toda strasbourško sodišče je navedlo, da je zajeta v besedni zvezi „kakšne druge okoliščine“ iz navedene določbe (sodba z dne 10. junija 2010 v zadevi Schwizgebel proti Švici, št. 25762/07).

4 — Sodba Mangold (C-144/04, EU:C:2005:709, točka 75).

kot diskriminatornem razlogu. Člen 3(4) določa, da države članice lahko določijo, da se navedena direktiva, kar zadeva diskriminacijo zaradi hendikepiranosti ali starosti, ne uporablja, ko gre za oborožene sile, člen 6 – na katerega se navezuje drugi del vprašanja za predhodno odločanje, ki je predmet obravnavanega postopka – pa določa sistem izjem, v skladu s katerim je mogoče pod določenimi pogoji različno obravnavanje zaradi starosti utemeljiti z ukrepi držav članic v zvezi s socialno politiko.

4. Navedena direktiva torej določa poseben sistem za različno obravnavanje, ki neposredno ali posredno temelji na merilu starosti. Razlog za uvedbo tega sistema je delno ta, da se starost načeloma ne šteje za „dvomljiv“ razlog, kot to velja pri rasi ali spolu, s katerima ne deli dolge zgodovine diskriminacije,[5] delno pa ta, da gre za dejavnik tveganja, katerega obseg in meje niso zlahka določljivi.[6]

5. Starost kot posebna značilnost, katere diskriminatorni razlog v sistemu iz navedene direktive je eden od razlogov, zaradi katerih so nacionalna sodišča pri Sodišču vložila številne predloge za sprejetje predhodne odločbe, večinoma zaradi pojasnil glede daljnosežnosti izjem od prepovedi diskriminacije, ki temelji na navedenem merilu. Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo (Španija) je predlog za sprejetje predhodne odločbe, na podlagi katerega se je začel obravnavani postopek, vložilo v teh okoliščinah.

II – **Postopek v glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

6. Spor, zaradi katerega je bilo vloženo vprašanje za predhodno odločanje, poteka med M. V. Pérezom in občino Oviedo v zvezi s tožbo, ki jo je prvi vložil zoper odločbo občinskega sveta mesta Oviedo z dne 7. marca 2013, v skladu s katero so bili odobreni posebne zahteve in pogoji, določeni v objavi javnega natečaja na podlagi izbirnih preizkusov, za zapolnitev 15 delovnih mest policistov lokalne policije. Tožba se nanaša natančneje na točko 3.2 objave, na podlagi katere kandidati ne smejo biti starejši od 30 let.

7. M. V. Pérez trdi, da je s to zahtevo, zaradi katere naj bi bil neutemeljeno izključen iz javnega natečaja, kršena njegova temeljna pravica do enakega dostopa do javnih funkcij in nalog, ki izhaja iz španske ustave in navedene direktive. Občina Oviedo tožbi nasprotuje in po eni strani trdi, da je objava javnega natečaja skladna z zakonom avtonomne skupnosti Kneževine Asturije št. 2/2007 (v nadaljevanju: zakon št. 2/2007), ki v členu 32 določa, da kandidati za katerokoli kategorijo lokalnih policijskih enot ne smejo biti starejši od 30 let, in po drugi strani, da je Sodišče v podobnem primeru v sodbi Wolf[7] že odločilo v prid taki starostni meji.

8. Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo dvomi o zakonitosti sporne starostne meje in meni, da je za rešitev spora potrebna razlaga upoštevnih določb navedene direktive, zato je Sodišču predložilo naslednje vprašanje:

„Ali členi 2(2), 4(1) in 6(1)(c) [navedene] [d]irektive […] ter člen 21(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v delu, v katerem prepovedujejo vsakršno diskriminacijo zaradi starosti, nasprotujejo temu, da se v objavi javnega natečaja občine, ki se izrecno sklicuje na regionalni zakon države članice, za dostop do delovnega mesta policista lokalne policije določi najvišja starost 30 let?“

5 — V znameniti sodbi Massachusetts Board of Retirement proti Murgii iz leta 1967 (427 U.S.307) je ameriško vrhovno sodišče izključilo, da je razlikovanje zaradi starosti „dvomljiva razvrstitev“, pri čemer je ta pojem opredelilo tako: „A suspect class is one saddled with such disabilities, or subjected to such a history of purposeful unequal treatment, or relegated to such a position of political powerlessness as to command extraordinary protection from the majoritarian political process.“

6 — Generalni pravobranilec F. G. Jacobs je pri primerjavi narave diskriminacije zaradi spola z naravo diskriminacije zaradi starosti v svojih sklepnih predlogih v zadevi Lindorfer proti Svetu (C-227/04 P, EU:C:2005:656) ugotovil: „Sex is essentially a binary criterion, whereas age is a point on a scale. Sex discrimination based on actuarial tables is thus an extremely crude form of discrimination, involving very sweeping generalisations, whereas age discrimination may be graduated and may rely on more subtle generalisations“ (točka 84).

7 — C-229/08, EU:C:2010:3.

III – **Analiza**

9. Primer, ki je predmet postopka v glavni stvari, nedvomno spada na področje uporabe navedene direktive. Ta se v skladu s členom 3(1)(a) v mejah pristojnosti, ki so prenesene na Unijo, uporablja „za vse osebe, bodisi v javnem bodisi v zasebnem sektorju, vključno z javnimi telesi, kar zadeva […] pogoje, pod katerimi je dostopna zaposlitev, samozaposlitev ali delo, vključno z izbirnimi merili in pogoji za sprejem v službo, ne glede na to, za katero vejo dejavnosti ali hierarhično mesto gre“. Člen 32 zakona št. 2/2007 pa z določbo, da kandidati za delovno mesto za katero koli kategorijo v lokalnih policijskih enotah ne smejo biti starejši od 30 let, določa pravila v zvezi z dostopom do zaposlitve v javni upravi v smislu zgoraj navedene določbe navedene direktive. [8]

10. Poleg tega ni dvoma, da zadevni zakon določa različno obravnavanje zaradi starosti. Glede tega naj spomnim, da v skladu s členom 2(1) direktive za njene namene „‚načelo enakega obravnavanja‘ pomeni, da ne obstaja nikakršna neposredna ali posredna diskriminacija zaradi katerega od razlogov iz člena 1“ navedene direktive. Njen člen 2(2)(a) natančno določa, da se za uporabo odstavka (1) šteje, da gre za neposredno diskriminacijo, kadar je, je bila ali bi bila oseba obravnavana manj ugodno kakor neka druga v podobnem položaju zaradi katerega od razlogov iz člena 1 navedene direktive. [9] Toda uporaba člena 32 zakona 2/2007 zahteva, da se nekatere osebe obravnavajo manj ugodno od drugih oseb v podobnem položaju samo zato, ker so starejše od 30 let. Z navedeno določbo se torej v smislu člena 2(2)(a) navedene direktive uvede različno obravnavanje, ki temelji neposredno na starosti. [10]

11. Edino vprašanje, ki se postavlja v postopku v glavni stvari, v zvezi s katerim predložitveno sodišče Sodišče zaprosi za razlago, je torej, ali je navedeno različno obravnavanje neposredna diskriminacija v smislu člena 2(2)(a) direktive ali pa jo je mogoče uvrstiti v katero od izjem iz členov 4(1) in 6(1) iste direktive.

A – *Razlaga člena 4(1) navedene direktive*

12. V skladu s členom 4(1) direktive, naslovljenim „Poklicne zahteve“, lahko države članice „predvidijo, da različno obravnavanje, ki temelji na neki značilnosti v zvezi s katerim od motivov iz člena 1, ne predstavlja diskriminacije, če zaradi narave določene poklicne dejavnosti ali zaradi konteksta, v katerem se izvaja, takšna značilnost predstavlja *bistveno in odločilno zahtevo za neki poklic*, pod pogojem, da *je cilj legitimen* in *zahteva sorazmerna*“. [11]

13. Španska, italijanska, nemška in francoska vlada menijo, da je starostna meja, o kateri poteka spor v postopku v glavni stvari, utemeljena na podlagi zgoraj navedene določbe, ker naj bi nekatere naloge, dodeljene policistom lokalne policije, zahtevale izjemno dobro fizično pripravljenost, ki pa naj bi bila višja od običajno predpisane in jo lahko dosežejo le mlajši uslužbenci. Namen določitve take meje naj bi bil zagotoviti delovanje in učinkovitost policistov lokalne policijske enote, saj naj bi zagotavljala, da lahko na novo zaposleni uslužbenci opravljajo večinoma fizično zahtevne naloge v razmeroma dolgem obdobju svoje poklicne poti. O zakonitosti sporne starostne meje pa dvomijo predložitveno sodišče, pa tudi tožeča stranka iz postopka v glavni stvari in Komisija.

8 — Glej v tem smislu sodbo Wolf (EU:C:2010:3, točka 27).

9 — Glej sodbe Palacios de la Villa (C-411/05, EU:C:2007:604, točka 50); The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (C-388/07, EU:C:2009:128, točka 33) in Wolf (EU:C:2010:3, točka 28).

10 — Glej po analogiji sodbo Wolf (EU:C:2010:3, točka 29).

11 — Moj poudarek.

14. Kot je pojasnilo Sodišče v sodbi Wolf – na katero se sklicujejo predložitveno sodišče in z nasprotnimi trditvami vsi intervenienti – države članice lahko v skladu s členom 4(1) navedene direktive odstopajo od načela enakega obravnavanja, če katera značilnost, povezana z razlogom, na katerem temelji različno obravnavanje, in ne razlog sam, pomeni bistveno in odločilno zahtevo za opravljanje poklica, če je cilj legitimen in zahteva sorazmerna. [12]

15. Na prvem mestu, Sodišče je v navedeni sodbi, v kateri je obravnavalo najvišjo starostno mejo 30 let, ki jo je predpisala ena od nemških dežel za dostop do zaposlitve v operativni poklicni gasilski enoti, pojasnilo, da je treba cilj, da se zagotovita delovanje in učinkovitost služb, kakršne so naštete v uvodni izjavi 18 navedene direktive, [13] med katerimi je tudi služba policije, šteti za „legitimen cilj“ v smislu člena 4(1) iste direktive. [14]

16. V obravnavanem primeru bi bilo zato mogoče zadevno zakonodajo iz postopka v glavni stvari – če, kakor trdi zlasti španska vlada, dejansko izpolnjuje takšen namen, kar je okoliščina, ki jo mora dokončno preveriti predložitveno sodišče [15] – utemeljiti na podlagi zgoraj navedene določbe navedene direktive, če so bili izpolnjeni drugi v njej zahtevani pogoji.

17. Na drugem mestu, Sodišče je v sodbi na podlagi pojasnil nemške vlade odločilo, da so bile „zelo velike fizične sposobnosti“ bistvena in odločilna zahteva v smislu člena 4(1) navedene direktive za opravljanje zadevnega poklica. V zvezi s tem je ugotovilo, da je v nasprotju z vodstvenimi in nadzornimi nalogami operativne poklicne gasilske enote glavna značilnost operativne poklicne enote fizično delo, pri čemer naj bi med področja dejavnosti v okviru operativne poklicne gasilske enote spadali zlasti gašenje požarov, reševanje ljudi in živali, varovanje okolja in varovanje pred nevarnimi živalmi ter podporne naloge. [16]

18. Nisem prepričan, da je v obravnavanem primeru mogoča enaka ugotovitev, kar zadeva policiste lokalne policije v Asturiji. Kakor izhaja iz predložitvene odločbe, dejavnost, ki jo opravljajo ti uslužbenci, zajema različna področja ukrepanja in vključuje operacije „na terenu“, kot so aretacija storilcev kaznivih dejanj, za katero je lahko potrebna uporaba fizične sile, ali psihofizično manj zahtevne naloge, kot je nadzor na področju cestnega prometa. [17] Funkcija lokalnih policijskih enot v Španiji torej zajema veliko širši in raznovrstnejši obseg dejavnosti v primerjavi z obsegom dejavnosti operativne poklicne gasilske enote, ki jo je preučilo Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Wolf in katere člani, kakor izhaja iz navedene sodbe, morajo opravljati pretežno, če ne izključno, operacije na terenu, ki zahtevajo velike fizične napore.

12 — EU:C:2010:3, točki 35 in 36.

13 — V uvodni izjavi 18 navedene direktive je določeno, da ta direktiva „še zlasti ne zahteva, da bi vojska in policija, kaznilnice ali intervencijske službe zaposlile ali obdržale v službi osebe, ki nimajo ustreznih zmožnosti, da bi izvajale vse raznovrstne funkcije, ki bi jih morebiti morale glede na legitimni cilj ohranjati operativno usposobljenost teh služb“.

14 — EU:C:2010:3, točka 38.

15 — O opredelitvi ciljev, s katerimi je mogoče utemeljiti različno obravnavanje na podlagi navedene direktive, glej spodaj, v zvezi z uporabo odstopanja iz člena 6(1).

16 — Sodba Wolf (EU:C:2010:3, točka 40).

17 — Kakor izhaja iz predložitvene odločbe, člen 18(6) zakona št. 2/2007 določa funkcije policistov z naslednjimi besedami: „pomoč državljanom, varovanje oseb in premoženja, prijetje in pridržanje storilcev kaznivih dejanj, preventivno patruljiranje, urejanje prometa, in podobne funkcije, ki jim jih naložijo nadrejeni.“ Španska vlada v svojih pripombah navaja tudi člen 53(1) Ley Orgánica 2/86 de 13 de marzo de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad (sistemski zakon št. 2/86 z dne 13. marca o varnostnih silah in enotah), na podlagi katerega lokalne policijske enote opravljajo funkcije, naštete v nadaljevanju: (a) varovanje organov lokalnih skupnosti in zagotavljanje nadzora nad njihovimi prostori in opremo; (b) zagotavljanje reda, signalizacija in urejanje prometa v mestnem središču v skladu s prometno ureditvijo; (c) sestavljanje zapisnikov o prometnih nesrečah v mestnem središču; (d) zagotavljanje upravne policije, kar zadeva sklepe, obvestila in druge akte, ki jih sprejmejo občine v okviru svojih pristojnosti; (e) sodelovanje pri nalogah pravosodne policije; (f) pomoč pri nesrečah, javnih katastrofah s sodelovanjem pri izvajanju načrtov civilne zaščite; (g) opravljanje preiskav in sprejemanje vseh ukrepov za preprečevanje kršitev; (h) nadzor nad javnimi prostori in sodelovanje z državnimi organi kazenskega pregona in policijo avtonomnih skupnosti za zagotavljanje varnosti protestov in ohranjanje reda med velikimi zbiranji, kadar se zahteva njihovo ukrepanje; in (i) sodelovanje pri reševanju zasebnih sporov, kadar se zahteva njihovo posredovanje.

19. Na tretjem mestu, Sodišče je menilo, da je bila zahteva v zvezi z dobro fizično pripravljenostjo za opravljanje nalog, dodeljenih operativni poklicni gasilski enoti, povezana s starostjo. V zvezi s tem je ugotovilo, pri čemer se je oprlo na dokaze, ki izhajajo iz študij, opravljenih v okviru medicine dela in športa nemške vlade, in iz katerih je bilo razvidno, da se dihalne zmogljivosti, mišičevje in vzdržljivost s starostjo zmanjšujejo, da so za nekatere naloge gasilcev v operativni poklicni gasilski enoti, kot je gašenje požarov ali reševanje oseb, potrebne izjemno velike fizične sposobnosti in jih lahko opravljajo le mlajši uslužbenci, ali pa, v prvem primeru tisti pod 45 let in v drugem pod 50 let.

20. Vendar po mojem mnenju ni dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče priti do enakih zaključkov v obravnavanem primeru. Po eni strani navedba iz pripomb španske vlade, da mora biti fizična pripravljenost policistov lokalnih policijskih enot primerljiva s pripravljenostjo, ki se zahteva od gasilcev, sodelujočih pri gašenju požarov in reševanju oseb,[18] kakršno je ugotovilo Sodišče v navedeni sodbi Wolf, temelji na golih trditvah, ki niso podprte z dokazi ali podatki, na podlagi katerih bi bilo mogoče analizirati poseben položaj navedenih enot. Po drugi strani, kot je bilo že ugotovljeno zgoraj glede na informacije iz predložitvene odločbe in v pripombah španske vlade, se zdi, da za velik del nalog, dodeljenih policistom španske lokalne policije, niso potrebne izjemne fizične lastnosti, iz navedene sodbe Wolf pa izhaja, da so bile za vse dejavnosti, ki jih opravljajo člani operativne poklicne gasilske enote, ali vsaj tiste, ki so večinoma značilne za funkcijo navedene službe, takšne lastnosti potrebne.

21. Splošneje iz navedenega izhaja, da v obravnavanem primeru niso izpolnjeni pogoji, ki so vodili Sodišče k odločitvi v prid starostni meji v zadevi Wolf. Ne menim namreč, da bi bilo mogoče ugotoviti, v nasprotju s tem, kar je ugotovilo Sodišče v navedeni sodbi, da bi bile „izjemne fizične lastnosti“ bistvena in odločilna zahteva za opravljanje funkcije policista lokalne policije, kakor je opisana v predložitveni odločbi, tudi ob upoštevanju okoliščine, ki sta jo poudarili zlasti španska in francoska vlada, da opravljanje takšne funkcije lahko vključuje uporabo orožja. Poleg tega je za del nalog, dodeljenih policistom lokalne policije, sicer dopustno šteti, da so potrebne nekatere fizične sposobnosti, ni pa po mojem mnenju mogoče na podlagi dokazov, predloženih Sodišču, ugotoviti, da so navedene sposobnosti nujno povezane z razponom določene starosti in da teh sposobnosti nimajo osebe, ki presegajo določeno starost, kot je to sodišče odločilo v zadevi Wolf.

22. Iz navedenega izhaja, da z vidika nujnosti in torej sorazmernosti sporne starostne meje ni mogoče ugotoviti niti, kot je to ugotovilo Sodišče v navedeni sodbi Wolf, da je treba zaradi zagotavljanja delovanja in učinkovitosti policistov lokalne policijske enote v njej ohranjati določeno starostno strukturo, v skladu s katero je mogoče zaposlovati samo uslužbence, stare pod 30 let.[19]

23. Še vedno z vidika sorazmernosti ugotavljam, da iz predložitvene odločbe ne izhaja, da se policistom, ki so presegli določeno starost, po uradni dolžnosti dodelijo fizično manj zahtevne naloge ali naloge, ki ne vključujejo uporabe orožja, je pa v navedeni odločbi navedena možnost, da se uslužbenci nacionalne policije ali policije nekaterih lokalnih skupnosti, ki so aktivno zaposleni, na svojo zahtevo premestijo na drugo delovno mesto, potem ko dopolnijo 58 let (t. i. sistem „segunda actividad“), kar je šele 7 let pred upokojitvijo, določeno na 65 let.

24. V teh okoliščinah je mogoče trditi, da se lahko fizične sposobnosti, potrebne za opravljanje nalog lokalne policije, ustrezno ocenijo na podlagi fizičnih preizkusov, ki so poleg tega zelo zahtevni, in na podlagi izključitev iz zdravstvenih razlogov, opredeljenih v sporni objavi javnega natečaja, ter da zadevna starostna meja torej ni potrebna.

18 — Podobne trditve so navedene v pripombah nemške, italijanske in, čeprav z nekaj večjimi odstopanji, francoske vlade.

19 — Naj spomnim, da je Sodišče v sodbi Wolf menilo, da je bila starostna meja, določena v zadevni zakonodaji, primerna za dosego cilja, ki se želi doseči, to je zagotoviti delovanje in učinkovitost zadevne službe, in da ni presegala tistega, kar je potrebno za dosego tega cilja. Ker po navedbah Sodišča lahko naloge gašenja požara in reševanja ljudi, za katere je pristojna operativna poklicna gasilska enota, izpolnjujejo samo mlajši uslužbenci, naj bi se lahko štelo za potrebno, da so uslužbenci gasilske službe večinoma sposobni opravljati fizično zahtevne naloge in da so mlajši od 45 oziroma 50 let. Zaposlitev pri višji starosti naj bi pomenila, da veliko uslužbencev ne more opravljati fizično zahtevnih nalog, sploh pa ne dovolj dolgo.

25. Naj spomnim, da je treba člen 4(1) – ker dopušča odstopanje od temeljnega načela prava Unije – razlagati ozko in da možnost odstopanja, kot je bilo izrecno navedeno v uvodni izjavi 23 navedene direktive, velja le v „zelo omejenih“ primerih.[20] Po mojem mnenju v obravnavanem primeru ne gre za nobenega od takšnih primerov.

26. Na podlagi zgornjih premislekov menim, da je treba člen 4(1) navedene direktive razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna se obravnava v postopku v glavni stvari in ki določa najvišjo starostno mejo 30 let za sodelovanje pri izbirnem postopku za zaposlitev policistov v lokalni policijski enoti.

B – *Razlaga člena 6(1) navedene direktive*

27. Naj spomnim, da v skladu s členom 6(1) navedene direktive „lahko države članice predvidijo, da različno obravnavanje zaradi starosti ne predstavlja diskriminacije, če ga v kontekstu nacionalnega prava *objektivno in razumno utemeljujejo* z *legitimnim ciljem, vključno z legitimnimi cilji zaposlovalne politike, delovnega trga in poklicnega usposabljanja*, in če so načini uresničevanja tega cilja *primerni in nujni*“.[21]

28. Navedena določba vzpostavlja sistem izjem ob upoštevanju „posebne značilnosti“, priznane za starost med diskriminatornimi razlogi, ki so zajeti v navedeni direktivi.[22] Navedena določba državam članicam omogoča zlasti, da v svojem nacionalnem pravu sprejmejo določbe, s katerimi se uvede različno obravnavanje zaradi starosti, ki spada zlasti v kategorijo *neposredne diskriminacije*, kot je opredeljeno v členu 2(2)(a) navedene direktive.[23] Ker pa navedena možnost „pomeni izjemo od načela prepovedi diskriminacij,[24] zanjo strogo veljajo pogoji, ki jih določa isti člen 6(1)“.[25]

29. Treba se je torej vprašati, ali je v španskem pravu določitev starostne meje, ki je sporna v postopku v glavni stvari, skladna z legitimnim ciljem v smislu navedene določbe, s katero je mogoče objektivno in razumno utemeljiti različno obravnavanje, ki izhaja iz nje, in ali je taka meja primeren in nujen način uresničevanja navedenega cilja.

20 — Glej v tem smislu sodbo The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 62). Tehnično člen 4(1) navedene direktive, tako kot v nadaljevanju člen 6, ne določa odstopanja ali izjeme od prepovedi diskriminacije, temveč omogoča utemeljitev različnega obravnavanja, pri tem pa izključuje, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot diskriminacijo na podlagi člena 2 iste direktive. Sodišče vseeno navedene določbe vsebinsko obravnava kot izjeme od prepovedi diskriminacije.

21 — Moj poudarek.

22 — Navedena posebna značilnost bi bila razvidna iz uvodne izjave 25 navedene direktive, v skladu s katero je prepoved diskriminacije zaradi starosti bistven del izpolnjevanja ciljev, opredeljenih v smernicah o zaposlovanju, o katerih se je dogovoril Evropski svet v Helsinkih 10. in 11. decembra 1999, in spodbujanja raznovrstnosti delovne sile, „[v]endar je v nekaterih okoliščinah različno obravnavanje v zvezi s starostjo lahko upravičeno in so s tem v zvezi potrebni posebni predpisi, ki so glede na položaj v državah članicah lahko med seboj različni“, glej sodbo Age Concern England (EU:C:2009:128, točka 60).

23 — Sodba The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 62).

24 — Na podlagi navedenega člena 6(1) navedene direktive se ta pravica izvaja „[n]e glede na člen 2(2)“ (iz primerjave z drugimi jezikovnimi različicami je razvidno, da besedna zveza „ne glede na“, postavljena na začetek odstavka, izraža dopustnost in bi jo bilo treba prej brati kot „kljub“).

25 — Sodba The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 62).

a) Opredelitev ciljev, ki se želijo doseči

30. Naj zlasti poudarim, da niti iz predložitvene odločbe niti iz spisa, predloženega Sodišču, ne izhaja, da zakonodaja, na kateri temelji zadevna objava javnega natečaja v nacionalnem postopku, za utemeljitev določitve sporne starostne meje izrecno napotuje na cilje, ki so določeni v členu 6(1) te direktive. Vendar navedena okoliščina ni zadostna za izključitev tega, da bi bilo mogoče navedeno mejo vseeno utemeljiti na podlagi te določbe.[26] Sodišče je namreč priznalo, da je mogoče zaradi neobstoja dodatnih pojasnil v nacionalni zakonodaji njen cilj razbrati iz „elementov, vzetih iz splošnega okvira zadevnega ukrepa“.[27]

31. Čeprav Sodišče v ustaljeni sodni praksi že priznava, da analiza „okoliščin“ lahko nadomesti neobstoj izrecne napotitve na zadevno nacionalno zakonodajo, se meje uporabe take analize še ne zdijo jasne, Čeprav je Sodišče v nekaterih primerih skrbno rekonstruiralo cilje navedene zakonodaje, pri čemer se je oprlo na navedbe predložitvenega sodišča ali navedbe iz spisa,[28] se je v drugih primerih sklicevalo samo na pripombe zadevne države članice, tudi če sklicevanje na cilje, ki jih obsega izjema iz člena 6(1) navedene direktive, ni bilo podrobno.[29] Sodišče je poleg tega državam članicam priznalo možnost, da se sklicujejo na in dokazujejo cilje, različne od tistih, ki jih je opredelilo predložitveno sodišče ali so celo izrecno zahtevani v nacionalni zakonodaji.[30] Nazadnje ni izključilo možnosti, da se v okviru njegove analize upoštevajo tudi cilji, ki jih celo ni navedla zadevna država članica, temveč države članice intervenientke.[31]

32. V zvezi s tem se mi zdi primerno spomniti, da člen 6(1) navedene direktive določa omejeno obliko odstopanja od temeljnega načela nediskriminacije zaradi starosti, ki je upravičena s posebnostmi socialne politike *države članice*.

33. Za uporabo tega odstopanja je potrebno *sprejetje posebnega nacionalnega ukrepa*, ki ima dobro opredeljene cilje. Če ti cilji niso izrecno navedeni, morajo biti vsaj jasno razvidni iz okoliščin ukrepa. Čeprav navedena direktiva po navedbah Sodišča v sodbi The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing državam članicam ne nalaga, da natančno navedejo cilje, s katerimi je mogoče utemeljiti takšno različno obravnavanje v smislu zgoraj navedenega člena 6(1),[32] pa mora država članica v skladu z zahtevama po pravni varnosti in izvajanju sodnega nadzora jasno opredeliti cilje nacionalne zakonodaje, s katero se uvede odstopanje od prepovedi diskriminacije, in da je legitimnost teh ciljev v smislu navedene določbe zadostno dokazana.

34. Po drugi strani je Sodišče pojasnilo, da „[z]golj s splošnimi trditvami o tem, da je ukrep lahko del politike zaposlovanja, delovnega trga ali poklicnega usposabljanja, še ni izkazano, da cilj zadevnega ukrepa lahko upravičuje odstopanje“ na podlagi člena 6(1) navedene direktive in da navedena določba državam članicam nalaga „obveznost, da z veliko gotovostjo dokažejo legitimnost cilja, ki ga želijo doseči“.[33]

26 — Sodba Palacios de la Villa (EU:C:2007:604, točka 56).

27 — Sodbe Palacios de la Villa (EU:C:2007:604, točka 57); The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 45); Petersen (C-341/08, EU:C:2010:4, točka 40); Georgiev (C-250/09 in C-268/09, EU:C:2010:699, točka 40), Rosenbladt (C-45/09, EU:C:2010:601, točka 58), sodbo Fuchs in Köhler (C-159/10 in C-160/10, EU:C:2011:508, točka 39) in sodbo Komisija/Madžarska (C-286/12, EU:C:2012:687, točka 56).

28 — To je primer sodbe Georgiev (EU:C:2010:699).

29 — Prav tam.

30 — Sodba Fuchs in Köhler (EU:C:2011:508, točke od 39 do 46).

31 — Sodba Georgiev (EU:C:2010:699, točki 43 in 44).

32 — EU:C:2009:128.In to čeprav taka obveznost načeloma obstaja v skladu s členom 4(1), saj uvodna izjava 23 navedene direktive določa, da morajo biti „zelo omejeni pogoji“, pod katerimi je lahko različno obravnavanje zaradi starosti utemeljeno na podlagi navedene določbe, „navedeni v informacijah, ki jih države članice dajo Komisiji“.

33 — Sodba The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točki 51 in 65).

35. Glede na navedene okoliščine ni mogoče upoštevati ciljev, ki se razlikujejo od ciljev, navedenih v zadevnem ukrepu, ali ciljev, ki jih je navedlo predložitveno sodišče, ki je edino pristojno za razlago veljavne nacionalne zakonodaje, in/ali jih je mogoče, tudi glede na pojasnila zadevne države članice, izpeljati iz okoliščin navedenega ukrepa.

36. V obravnavanem primeru, kot je bilo navedeno zgoraj, v zakonu, s katerim je bila uvedena sporna starostna meja, niso pojasnjeni razlogi za takšno odločitev. Predložitvena odločba samo implicitno napotuje na zahtevo, da se zagotovita razumno obdobje zaposlitve pred upokojitvijo ali premestitev na ti.„segunda actividad“, nacionalni spis pa ne vsebuje dodatnih navedb. Španska vlada s sklicevanjem na sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v navedeni zadevi Wolf[34] navaja cilje zaposlovalne politike, povezane z vodenjem lokalne policijske enote, kakršen naj bi bil zlasti, da se v navedeni enoti vzpostavi uravnotežena starostna struktura, ki omogoča opravljanje različnih nalog, dodeljenih enoti. Navedena vlada poleg tega trdi, da je zaposlovanje policistov, ki lahko skupaj opravljajo take naloge v dovolj dolgem obdobju pred upokojitvijo ali premestitvijo na „segunda actividad“, tudi v skladu s ciljem zmanjšanja javnih izdatkov, ker omogoča redkejše nove zaposlitve. Navedeni cilj zmanjšanja izdatkov v javni upravi naj bi v skladu s politiko, uvedeno na nacionalni ravni, spadal med vse ukrepe, sprejete za obnovitev španskega gospodarstva.

37. Glede na zgoraj navedeno in ob upoštevanju, da mora dejanski cilj zadevne zakonodaje na zadnji stopnji opredeliti nacionalno sodišče,[35] so cilji, ki jih je mogoče pripisati spornemu ukrepu iz postopka v glavni stvari, na podlagi podatkov, ki jih ima na voljo Sodišče: (i) zahteva po zagotovitvi razumnega obdobja zaposlitve pred upokojitvijo, (ii) vzpostavitev uravnotežene starostne strukture policistov v lokalni policijski enoti, da bi se zagotovilo njeno pravilno delovanje, in (iii) zaposlovalna politika, ki temelji na zmanjšanju izdatkov.

38. Vendar navedenih ciljev po mojem mnenju ni mogoče upoštevati, ker ni razvidno, da bi se nanašali na sporni ukrep iz postopka v glavni stvari, cilje, ki so jih navedle nemška, italijanska in francoska vlada, ali cilje, na katere je mogoče sklepati iz njihovih pripomb in se nanašajo zlasti na zahteve, povezane s poklicnim usposabljanjem, spodbujanjem zaposlovanja mladih in javno varnostjo. V nadaljevanju moje analize bom vseeno upošteval tudi te cilje, če se Sodišče ne bi strinjalo z mojim mnenjem o njihovi neupoštevnosti v obravnavanem primeru.

b) Legitimnost ciljev in namenov, ki se želijo doseči

39. Morebitne zahteve glede usposobljenosti za zadevno delo ali potreba po zagotovitvi razumnega obdobja zaposlitve pred upokojitvijo so nedvomno legitimni cilji, s katerimi je mogoče utemeljiti določitev najvišje starosti za zaposlitev (in torej za sodelovanje pri izbirnem postopku za zaposlitev). Ti cilji so izrecno navedeni v členu 6(1), drugi pododstavek, (c) navedene direktive.

40. Vendar po mojem mnenju ni nesporno, da je v skladu z navedeno določbo legitimen tudi cilj vzpostavitve uravnotežene starostne strukture, ki zagotavlja delovanje in učinkovitost policistov lokalne policijske enote.

41. V zvezi s tem naj spomnim, da so po navedbah Sodišča cilji, ki jih lahko štejemo za „legitimne“ v smislu zgoraj navedenega člena 6(1) in zato lahko utemeljijo odstopanje od načela prepovedi diskriminacije zaradi starosti, „cilji socialne politike, na primer cilji, povezani z zaposlovalno politiko, politiko trga delovne sile ali poklicnega usposabljanja“.[36]

34 — EU:C:2010:3.

35 — Sodbi The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 47) in Georgiev (EU:C:2010:699, točki 47 in 48).

36 — Sodbe The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 46), Hütter (C-88/08, EU:C:2009:381, točka 41) in Prigge (C-447/09, EU:C:2011:573, točka 81).

42. Vendar čeprav ni mogoče zanikati, da je dobro delovanje policijske enote, naj bo to na nacionalni ali lokalni ravni, v skladu s ciljem v splošnem interesu, ta cilj ne spada med tiste, ki na podlagi sodne prakse Sodišča državam članicam omogočajo odstopanje od načela nediskriminacije zaradi starosti v smislu člena 6(1) navedene direktive.

43. Da vseh ciljev v splošnem interesu, ki jih želijo doseči države članice, ni mogoče upoštevati za namen uporabe zgoraj navedenega člena 6(1), jasno izhaja iz sodbe velikega senata Sodišča v zadevi Prigge in drugi, v kateri je Sodišče, potem ko je poudarilo, da „so legitimni cilji, našteti v tej določbi[…], povezani z zaposlovalno politiko, delovnim trgom in poklicnim usposabljanjem“, izključilo, da med navedene cilje spada zagotavljanje varnosti zračnega prometa.[37] Zdi se, da Sodišče v sodbi Fuchs in Köhler, ki je bila izdana malo pred zgoraj navedeno sodbo Prigge in drugi, res priznava, da je mogoče tudi cilj zagotovitve kakovostne javne službe, v obravnavanem primeru sodišč, upoštevati za namen uporabe odstopanja iz člena 6(1) navedene direktive. Vendar iz točk 50 in 53 navedene sodbe jasno izhaja, da se je ta cilj štel za upošteven, le dokler je bil v okviru skrbi na področju zaposlovalne politike in trga dela zadevne države članice skladen z drugimi cilji, kakršna sta zlasti olajšati zaposlovanje mladih in spodbujati njihovo napredovanje.[38]

44. Po drugi strani je Sodišče, kot je bilo navedeno zgoraj v sodbi Wolf, cilj zagotovitve operativnosti in dobrega delovanja poklicne gasilske enote, na katerega se je sklicevala nemška vlada in je podoben cilju, ki ga je v obravnavanem postopku navedla španska vlada, preučilo le v okviru odstopanja iz člena 4(1) navedene direktive, čeprav so se vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, nanašala le na člen 6(1). Sodišče je po sklicevanju na „uvodno izjavo“ 18 navedene direktive, v skladu s katero ta „še zlasti ne zahteva, da bi vojska in policija, kaznilnice ali intervencijske službe zaposlile ali obdržale v službi osebe, ki nimajo ustreznih zmožnosti, da bi izvajale vse raznovrstne funkcije, ki bi jih morebiti morale glede na legitimni cilj ohranjati operativno usposobljenost teh služb“, v točki 39 navedene sodbe pojasnilo, da „skrb za zagotovitev operativne usposobljenosti in dobrega delovanja poklicnih gasilcev pomeni legitimen cilj v smislu člena 4(1) [navedene] [d]irektive“. Predložitveno sodišče je podobno v sodbi Petersen,[39] v kateri so bili cilji, povezani z varovanjem zdravja, preučeni le z vidika člena 2(5) navedene direktive, vseeno tudi v tem primeru svojo analizo oprlo na člen 6(1).

45. Podobno po mojem mnenju med legitimne cilje iz člena 6(1) navedene direktive ni mogoče uvrstiti ciljev javne varnosti, na katere se na splošno sklicujejo nekatere vlade intervenientke, toliko manj, kadar se ne pridružujejo ciljem socialne politike, kakršni so tisti, ki so opredeljeni v navedeni določbi.

46. Podobni premisleki so po mojem mnenju mogoči tudi pri cilju, da se daje prednost zaposlovalni politiki, ki omogoča zmanjšanje stroškov in s tem zmanjšanje izdatkov v javni upravi, na kar se je prav tako sklicevala španska vlada v svojih pripombah.

47. V zvezi s tem naj spomnim, da je Sodišče navedlo, da se legitimni cilji, s katerimi je mogoče utemeljiti različno obravnavanje zaradi starosti v smislu člena 6(1) navedene direktive, „razlikujejo od povsem individualnih razlogov, značilnih za [položaj] delodajalca, kot je zmanjšanje stroškov ali izboljšanje konkurenčnosti“.[40]

37 — EU:C:2011:573, točka 82; navedeni cilj je bil vseeno obravnavan kot legitimen cilj v smislu člena 4(1) navedene direktive (glej točki 68 in 69 navedene sodbe).

38 — EU:C:2011:508. Enako je mogoče trditi za sodbo Georgiev (EU:C:2010:699) v zvezi s ciljem izboljšanja kakovosti univerzitetnega poučevanja in raziskav, glej tudi sodbo Komisija/Madžarska (EU:C:2012:687, točka 62).

39 — EU:C:2010:4.

40 — Glej sodbo The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 46).

48. Vendar je jasno, da je cilj zmanjšanja stroškov, če je delodajalec javna uprava, običajno v skladu s ciljem v splošnem interesu, enako kot pri ciljih iz člena 6(1) navedene direktive. Vendar ta goli premislek po mojem mnenju ne zadostuje za ugotovitev, da takšen cilj spada med legitimne cilje, priznane z navedeno določbo. V skladu s to logiko bi bilo namreč na podlagi člena 6(1) navedene direktive mogoče že samo iz tega razloga utemeljiti vsako različno obravnavanje zaradi starosti, ki omogoča zmanjšanje javnih izdatkov.[41] Posledica bi bila nedopustna razširitev izjeme od temeljnega načela prepovedi diskriminacije, ki ga je zakonodajalec Skupnosti umestil znotraj natančno opredeljenih meja, sodišče Unije pa ga mora razlagati ozko.

49. Sodišče je poleg tega tako jasno odločilo v sodbi Fuchs in Köhler. Trdilo je, da „pravo Unije državam članicam pri sprejemanju ukrepov na področju pokojnin ne preprečuje, da bi *vzporedno s* proračunskimi upoštevale *še* politične, ekonomske, socialne ali demografske ozire“, vendar naj bi bilo to mogoče, le če spoštujejo splošno načelo prepovedi diskriminacije zaradi starosti,[42] in da „[č]eprav so lahko proračunski oziri osnova za izbiro socialne politike države članice in lahko vplivajo na naravo in obseg ukrepov, ki jih želi država članica sprejeti, *sami ne morejo pomeniti legitimnega cilja*“ v smislu člena 6(1) navedene direktive.[43]

50. Kar zadeva natančneje cilj vzpostavitve uravnotežene starostne strukture na posameznem področju dejavnosti, naj spomnim, da je Sodišče priznalo njegovo legitimnost za namen uporabe izjeme iz člena 6(1) navedene direktive, le če spodbuja zaposlitvene cilje, kakršni so zlasti spodbujanje zaposlovanja, zlasti mladih,[44] v interesu delitve dela med generacijami.[45] Poleg tega so sodbe, v katerih je Sodišče odločilo v prid legitimnosti navedenega cilja, zadevale nacionalne ukrepe, ki so določali obvezno upokojitev za uslužbence, ki so dopolnili upokojitveno starost,[46] ali njihovo prisilno upokojitev.[47]

51. Obravnavani primer se znatno razlikuje od navedenih, bodisi ker zadeva najvišjo starostno mejo za dostop do zadevnega poklica in torej zadeva širši krog oseb in ne le tistih, ki so na koncu svoje delovne dobe, bodisi ker delitev med starostnimi skupinami, na katero se je španska vlada sklicevala kot na legitimen cilj, ni v skladu s ciljem spodbujanja novih zaposlitev – in torej zaposlovanjem – temveč ga, nasprotno, omejuje, zlasti zaradi zmanjšanja s tem povezanih izdatkov.

52. Iz vseh zgoraj navedenih premislekov izhaja, da je mogoče med zgoraj obravnavanimi cilji za „legitimne cilje“ v smislu člena 6(1) navedene direktive šteti le cilje, ki so po eni strani povezani z zahtevami glede usposobljenosti in po drugi strani s potrebo po zagotovitvi razumnega obdobja zaposlitve pred upokojitvijo ali „segunda actividad“.

c) Nujnost in primernost načinov

53. Sporna starostna meja se lahko šteje za objektivno in razumno utemeljeno s cilji, navedenimi v prejšnjem odstavku, če njena določitev ne presega tistega, kar je nujno za dosego teh ciljev ter omogoča, da se dosežejo dosledno in sistematično.[48]

41 — Naj spomnim, da je bil v primeru Petersen (EU:C:2010:4) cilj nadzora nad izdatki za javno zdravje, ki ga je analiziralo predložitveno sodišče z vidika člena 6(1) navedene direktive, preučen z vidika člena 2(5) iste direktive (glej točko 45).

42 — Fuchs in Köhler (EU:C:2011:508, točka 73); moj poudarek.

43 — Fuchs in Köhler (EU:C:2011:508, točka 74); moj poudarek.

44 — Po potrebi skupaj z uresničevanjem ciljev optimizacije vodenja osebja in preprečevanja sporov o sposobnostih zaposlenega za opravljanje dela po določeni starosti (Fuchs in Köhler (EU:C:2011:508, točka 68)), sodba Komisija proti Madžarski (EU:C:2012:687, točka 62).

45 — Glej med drugim sodbo Palacios de la Villa (EU:C:2007:604, točka 53).

46 — Glej na primer sodbo Palacios de la Villa (EU:C:2007:604).

47 — Glej na primer sodbo Fuchs in Köhler (EU:C:2011:508).

48 — Glej med drugim sodba Georgiev (EU:C:2010:699, točka 55).

54. Preučitev sorazmernosti zadevnega ukrepa je temelj nadzora legitimnosti uporabe odstopanja iz člena 6(1). Toda ta nadzor mora biti natančen in ga ni mogoče šteti za zadosten, če se zadevna država članica omeji na zgolj splošne trditve, da zadevni ukrep omogoča uresničevanje ciljev socialne politike, ki se želijo z njim doseči.[49] Kot je potrdilo Sodišče v sodbi Mangold, spoštovanje načela sorazmernosti pomeni, da mora biti pri vsaki izjemi od pravice posameznika, v največji možni meri doseženo ravnovesje med načelom enakega obravnavanja in zahtevami cilja, ki se želi doseči.[50]

55. V zvezi s tem je treba spomniti, da imajo države članice na podlagi ustaljene sodne prakse široko polje proste presoje pri določitvi ukrepov, s katerimi lahko uresničijo svoje cilje na področju socialne politike in zaposlovanja,[51] toda Sodišče je vseeno pojasnilo, da z učinkom takega polja proste presoje ne more biti izničeno bistvo izvajanja načela prepovedi diskriminacije zaradi starosti.[52]

56. Nacionalno sodišče mora glede na vse upoštevne dokaze in ob upoštevanju možnosti uresničevanja opredeljenega legitimnega cilja socialne politike na druge načine tudi preveriti, ali je zadevni ukrep kot način uresničevanja tega cilja v skladu z besedilom člena 6(1) Direktive 2000/78 „primeren in nujen“.[53] Vendar poudarjam, da se Sodišče, pri katerem je bila predložena zadeva v predhodno odločanje, da bi usmerilo predložitveno sodišče, ne more izogniti temu, da na podlagi podatkov, ki jih ima na voljo, opravi svojo preučitev sorazmernosti zadevnega ukrepa, včasih tudi zelo podrobno.

57. V obravnavanem primeru menim, da sporna starostna meja daleč presega to, kar je mogoče šteti za nujno, v povezavi z zahtevami glede usposabljanja za naloge policista lokalne policije, tudi za zagotovitev, da na novo zaposlena oseba opravlja službo dovolj dolgo pred upokojitvijo ali premestitvijo na „segunda actividad“.

58. V zvezi s poklicno usposobljenostjo – kar je utemeljitev, za katero naj spomnim, da jo je navedla francoska vlada v svojih pripombah, vendar ni med cilji, ki jih želi doseči zakonodajalec Asturije – iz zadevne objave javnega natečaja, zajete v spisu, izhaja, da morajo kandidati, ki so uspešno opravili navedeni natečaj, pred nastopom službe, določeno obdobje opravljati „izbirno usposabljanje“, njegovo trajanje pa določita regionalna šola lokalne policije ali občina Oviedo.[54] Vendar z navedenim obdobjem usposabljanja, tudi če bi moralo trajati več kot eno ali dve leti,[55] po mojem mnenju ne bi bilo mogoče utemeljiti izključitve pri dostopu do zadevne zaposlitve pomembne kategorije zaposlenih, v kateri so starostne skupine, v katerih posamezniki – če že niso na začetku svoje poklicne poti – zagotovo nimajo dolge delovne dobe. Za delavce, kot je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, ki spadajo v starostne razrede bližje sporni meji, bi imela izguba možnosti zaradi izključitve iz sodelovanja pri javnem natečaju poleg tega še hujše posledice, ker so navedeni zaposleni še daleč od starosti, ko lahko uveljavljajo pravico do pokojnine in morajo verjetneje plačevati družinske stroške.[56]

59. Podobni premisleki veljajo tudi pri neposrednem cilju zagotovitve, da na novo zaposleni policisti pred upokojitvijo ali premestitvijo na „segunda actividad“ razumno obdobje opravljajo službo, na kar se implicitno sklicuje predložitveno sodišče. Ker je namreč na podlagi informacij, ki jih je predložilo navedeno sodišče, upokojitvena starost policistov lokalne policije določena na 65 let, starost za prehod na „segunda actividad“ pa na 58 let, tudi oseba, ki ima dostop do navedenega poklica po 30. letu, zlasti če – tako kot v primeru tožeče stranke iz postopka v glavni stvari – spada v starostne skupine, bližje sporni meji, bo imel pred seboj običajno poklicno pot in bo lahko zagotovil razumno obdobje

49 — Glej v tem smislu sodbo The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 51).

50 — EU:C:2005:709,Točka 65.

51 — Glej med drugim sodbo Mangold (EU:C:2005:709, točka 63).

52 — Sodba The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 51).

53 — Sodba The Incorporated Trustees of the National Council for Ageing (EU:C:2009:128, točka 50).

54 — Točka 7 objave javnega razpisa.

55 — Francija se v svojih pripombah sklicuje na najkrajše obdobje usposabljanja za francoske policiste.

56 — Čeprav se položaj prisilno upokojenega uslužbenca objektivno razlikuje od položaja kandidata za zaposlitev, naj vseeno spomnim, da je Sodišče pri presoji sorazmernosti nacionalnih ukrepov, ki so določali starostno mejo za prenehanje delovnega razmerja, štelo za upoštevno in celo odločilno, da so imele zadevne osebe finančno nadomestilo zaradi dodelitve starostne pokojnine.

službovanja, vključno s pretežno operativnimi funkcijami, preden bo uveljavljal pravico dostopa do sistema drugega delovnega mesta iz starostnih razlogov ali dosegel upokojitveno starost. V zvezi s tem se poleg tega spomnim, da je za pripustitev k posebnemu javnemu natečaju v okviru notranje mobilnosti, v zadevni objavi javnega natečaja izražena zahteva, da mora navedenemu kandidatu manjkati najmanj 15 let do upokojitvene starosti, s čimer se najvišja starostna meja pomakne s 30 na 50 let in uvede element neskladnosti v zahtevah za pripustitev, ki so neposredno ali posredno povezane s starostjo.[57]

60. V teh okoliščinah se sporna starostna meja ne zdi skladna z obravnavanimi cilji ter je zato ni mogoče presojati objektivno in razumno utemeljeno s temi cilji.

61. Zaradi celovitosti dodajam, da niti z zahtevami, povezanimi z javno varnostjo, niti s ciljem zagotovitve delovanja policistov lokalne policijske enote, na katere so se sklicevale vlade intervenientke, ob domnevi da spadajo med cilje, ki jih želi doseči zakonodajalec Asturije in jih je mogoče šteti za legitimne cilje v smislu člena 6(1), po mojem mnenju v skladu z navedeno določbo ni mogoče utemeljiti sporne starostne meje.

62. V zvezi s tem naj samo pripomnim, da se različno obravnavanje, ki izhaja iz določitve take starostne meje, ne zdi strogo nujno za zagotovitev uresničitve zgoraj navedenih ciljev, kot med drugim dokazuje dejstvo, da za dostop do funkcije policista španske nacionalne policije[58] in policista lokalne policije v preostalih avtonomnih skupnostih, razen v Asturiji, ni določena tovrstna meja, da je v zakonodaji drugih avtonomnih skupnosti za najvišjo starost določena višja meja ali da je špansko vrhovno sodišče podobno starostno mejo, določeno za pripustitev k javnemu natečaju za inšpektorja pripravnika nacionalne policijske enote, razglasilo za nelegitimno,[59] in da nazadnje v zakonodajnih organih Asturije poteka razprava o legitimnosti meje, o kateri poteka spor v postopku v glavni stvari.

63. Različnost rešitev, sprejetih na nacionalni in regionalni ravni ni le takšna, da je mogoče podvomiti o nujnosti zadevnega ukrepa, temveč je dejavnik zakonodajne neskladnosti znotraj zadevne države članice. V skladu z ustaljeno sodno prakso pa je nacionalna zakonodaja primerna za zagotavljanje navedenega cilja, le če resnično zagotavlja, da se ta cilj doseže dosledno in sistematično.[60]

64. V Sodbi Fuchs in Köhler je Sodišče res menilo, da v okviru delitve pristojnosti med centralnimi in regionalnimi oblastmi države članice, v navedenem primeru Zvezne republike Nemčije, obstoj „časovne razlike med spremembami zakona ene […] dežele in spremembami v drugi […] deželi zaradi zvišanja upokojitvene starosti za polno pokojnino […] sam po sebi ne more pomeniti neskladnosti zadevne zakonodaje“, saj se lahko hitrost teh sprememb vsekakor razlikuje od ene lokalne skupnosti do druge glede na regionalne posebnosti.[61] Vendar v obravnavanem primeru ne kaže, da bi se starostna meja ohranila ob upoštevanju družbeno-gospodarskih razmer v Asturiji. Nasprotno, zdi se, da predložitveno sodišče izključuje, da bi bilo mogoče s posebnostmi navedene regije utemeljiti drugačno rešitev od tiste, h kateri se je Španija usmerila na centralni in lokalni ravni.

d) Izid analize na podlagi člena 6(1) navedene direktive

65. Na podlagi zgoraj navedenih premislekov in glede na informacije, ki jih ima na voljo Sodišče, menim, da različnega obravnavanja zaradi starosti, povezanega z najvišjo starostno mejo, navedeno v sporni objavi javnega natečaja, na podlagi člena 6(1) navedene direktive ni mogoče utemeljiti.

57 — To nedoslednost je mogoče po mojem mnenju le delno utemeljiti s premislekom, da so osebe, pripuščene k natečaju v okviru notranje mobilnosti, že uslužbenci, ki opravljajo naloge lokalne policije.

58 — Kot je potrdila španska vlada v odgovoru na pisno vprašanje Sodišča.

59 — S sodbo z dne 21. marca 2011, navedeno v predložitveni odločbi.

60 — Glej sodbi Hartlauer (C-169/07, EU:C:2009:141, točka 55) in Petersen (EU:C:2010:4, točka 53).

61 — Sodba Fuchs in Köhler (EU:C:2011:508, točki 95 in 96). O pomembnosti skladnosti glej zlasti sodbo Hartlauer (C-169/07, EU:C:2009:141, točka 55).

IV – **Predlog**

66. Ob upoštevanju vseh zgornjih premislekov Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Juzgado Contencioso-Administrativo nº 4 de Oviedo, odgovori:

Člena 4(1) in 6(1) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu je treba razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kakršna se obravnava v postopku v glavni stvari in ki določa najvišjo starostno mejo 30 let za sodelovanje pri izbirnem postopku za zaposlitev policistov v lokalni policijski enoti.